

Entre la purga i el Parlament

La purga del 25 d'abril, dirigida per Gorbaxov, és la més massiva que hi ha hagut al Comitè Central del PCUS en tota la seva història. Un pas important, que no definitiu, per a la consolidació de la 'perestroika'.

Llibert Ferri

Mai, en la història del Partit Comunista soviètic, el Comitè Central no havia estat l'escenari d'una purga tan massiva —disfressada de jubilació, però purga— com la que hi va haver en la sessió extraordinària del 25 d'abril. A una cinquena part del màxim organisme de l'aparell —110 membres— se'ls va donar les gràcies pels serveis prestats i també, per la seva dimissió. Perquè, formalment, van ser ells, les anomenades *ànimes mortes* del PCUS, els que van renunciar al càrrec per motius d'edat, de salut i d'altres «raons objectives», com va explicar el cap d'ideologia del Comitè Central, Vadim Medvedev.

Però, si bé la sortida d'homes com Gromiko —l'ex-president de l'URSS—, Tikhonov —l'ex-primer ministre de Brejnev a Sokolov —l'ex-ministre de Defensa— i altra gent de la *vella guàrdia*, representa un gran pas en la consolidació de les reformes democràtiques, no estem encara davant del pas definitiu.

Els anells i la mà

«Els conservadors han renunciat als anells per no perdre la mà». Aquesta frase, pronunciada en els ambients reformistes de Moscou dona, d'una manera aproximada, la mesura dels canvis. I és que la purga no ha afectat personalitats poderoses, que s'autoanomenen «fills de la *perestroika*» però que de fet són enemics potencials de la democràcia. Per exemple, Vikter Txebrikov, l'ex-cap del KGB i inspirador de les últimes lleis repressives —lleis *antiglasnost*— que va aprovar el Servei Suprem, continua dirigint la Comissió jurídica del Comitè Central i conserva el seu seient al Politburó. I el cap de fila dels conservadors, Iegor Ligatxov, si bé no li deu haver agradat gens la jubilació dels seus aliats, se sent, ara per ara, inamovible.

Així mateix, la purga del 25 d'abril, tot i la seva importància històrica, no va complir una de les expectatives del moment: la dimissió dels quadres de l'aparell que no van obtenir acta de diputat en les eleccions parlamentàries

Dalt, membres del Politburó. Baix, partidaris de Ieltsin.

del 26 de març. El cas més destacat i fins i tot, escandalós, és el de Iuri Soloviov, cap polític de Leningrad i membre del Politburó: Soloviov continua donant la culpa de la seva derrota a la premsa i a... «la immaduresa de la societat».

La batalla del congrés

Havia estat precisament l'aparell del PCUS de Leningrad el que volia la convocatòria d'una sessió extraordinària del Comitè Central pel 25 d'abril. L'objectiu havia estat, segons alguns reformistes, forçar la convocatòria d'un Congrés Extraordinari del PCUS

que hauria de debatre tota la política de *glasnost*, de llibertats democràtiques, d'eleccions i de pluralisme. S'hauria tractat de convocar aquest Congrés per al mes que ve. És a dir, per trepitjar la sessió constituent del Congrés dels Diputats —el nou Parlament— i anul·lar la seva sobirania, fins i tot a costa de provocar una crisi institucional de conseqüències imprevisibles. Aquesta jugada —possible segons alguns mitjans polítics; inversemblant, segons uns altres— hauria estat avortada per una hàbil maniobra de Gorbaxov que, com en altres ocasions, va capgirar la situació i en va sortir reforçat, tot i que va haver de fer algunes concessions. Concessions que tractarà de neutralitzar en el futur amb la incorporació al Comitè Central d'elements reformistes. Perquè amb els 24 que va nomenar en la sessió de la *purga*, ja ha dit que no en té prou.

La batalla se centrarà ara en el ple constituent del Congrés dels Diputats convocat per al 25 de maig. De moment un gran nombre d'intel·lectuals ja han anunciat la formació d'un *club* parlamentari. Per la seva banda els diputats d'Estònia, Letònia i Lituània tenen la voluntat de crear un «front Bàltic» al Parlament. Tot això mentre Boris Ieltsin prepara el seu «bloc democràtic». Com va dir la diputada estoniana Marju Lauristin, «legalment no n'hi ha, de partits, però el Congrés funcionarà com si n'hi hagués. □